

Advokater

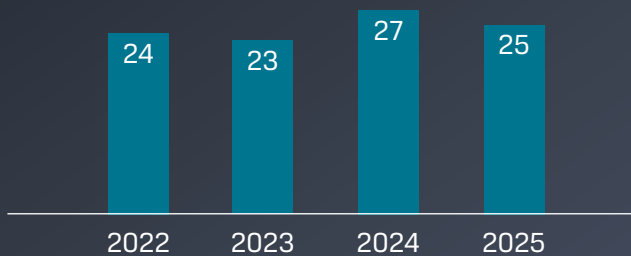
Rapportering av mistenkelige forhold – Advokatforetak

Financial Intelligence Unit (FIU) ved Økokrim har utarbeidet dette dokumentet som en tilbakemelding og veiledning til advokater og advokatforetak som er underlagt hvitvaskingsregelverket. Advokater og advokatforetak er rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven «når de på klientens vegne utfører en finansiell transaksjon eller en transaksjon som gjelder fast eiendom, eller når de bistår ved planlegging eller utføring av transaksjon for klient» i tilfeller nærmere angitt i loven.¹

Ifølge advokatforeningen var det totalt 11 350 advokater i Norge i 2023, hvorav 57,4 % jobber ved et advokatforetak med to eller flere ansatte og 13,7 % jobber ved et advokatforetak med én ansatt.² Resterende er offentlig ansatt, organisasjonsadvokat eller internadvokat og er i utgangspunktet ikke rapporteringspliktige.³ Det er 64 advokater/advokatforetak som har innrapportert til FIU i perioden 01.01.2022 og 31.12.2025. De seks største advokatforetakene, målt i omsetning⁴, står for omtrent 5 % av de innsendte MF-rapportene i perioden.

Status 2025

Antall MF-rapporter fra advokater 2022–2025

Antall advokater

 9 571⁵

Antall advokater/advokatforetak som innrapporterte mistenkelige forhold til FIU

 21

Antall MF-rapporter mottatt fra advokater

 25

Eksempler på mistenkelige forhold innrapportert av advokater⁶

Forhold ved dokumentasjon

- Klient kan ikke fremlegge legitimasjon/dokumentasjon som verifiserer påstått identitet.
- Mistanke om dokumentforfalskning.
- Klient kan ikke dokumentere informasjon/redegjørelse gitt muntlig.
- Klient kan ikke dokumentere midlenes eller formuens opprinnelse eller et transaksjonsobjekt verdiendring.
- Regnskap samsvarer ikke med annen innhentet dokumentasjon eller dokumentasjon fra klient samsvarer ikke med informasjon innhentet fra tredjepart.⁷
- Manglende tinglysning ved overføring av fast eiendom.

Forhold ved klienten

- Klienten gir varierende og motstridende redegjørelser/forklaringer eller tilstrekkelig kundetiltak lar seg ikke gjennomføre.
- Kontaktperson hos klient innehar ingen formell rolle i selskapet.
- Foretakets aktiviteter endrer karakter eller omfang som ikke samsvarer med øvrig virksomhet.
- Positivt treff på klient, reell rettighetshaver eller andre involverte parter i kundeforholdet ved søk i sanksjonsliste.
- Klient ønsker konfidensialitet uten god grunn.
- Klient ønsker å fremskynde prosess eller gjennomføring av transaksjon uten plausible forklaring.

Forhold ved transaksjon

- Transaksjonsstrømmen fremstår unødvendig komplisert eller går via et annet land uten at klient kan redegjøre for formålet.
- Transaksjonen innebærer overføring av verdiobjekter som avviker fra estimert markedsverdi eller Uklarhet rundt hvordan et verdiobjekt ble ervervet.
- Midler stammer fra personer/enheter oppført på sanksjonslister og/eller til/fra land som er underlagt sanksjoner.⁸
- Transaksjonsvilkår eller forhandlingsprosess avviker fra normal forretningspraksis uten god begrunnelse.
- Bruk av klientkonto har uklart formål, involverer parter uten naturlig tilknytning til transaksjonen, eller midler av ukjent eller tvilsomt opphav.

Andre forhold

- Uvanlig bruk av hylleselskaper eller stråpersoner-/selskaper.
- En advokat gir villedende informasjon til klient eller kollegaer om egen aktivitet.
- Informasjon oppgitt av klient samsvarer ikke med observasjoner gjort i åpne kilder eller offentlig register.
- Nær relasjon mellom klient og profesjonelle rådgivere (regnskapsfører, advokat, revisor o.l.).
- Avtaler endres eller kanselleres uten videre forklaring.
- Boet mottar innbetalinger etter selskapsavvikling.
- Sammenblanding av privat- og selskapsmidler.

- Formålet med dokumentet er å bidra til mer presis og relevant rapportering fra advokater og advokatforetak til FIU. Videre er dette dokumentet ment å supplere Indikatorer på mistenkelige transaksjoner for rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven – Advokater (NTAES 2017). Vi oppfordrer rapporteringspliktige til å følge med på våre publikasjoner, blant annet årsrapporter, temarapporter og indikatorlister, som er tilgjengelige på våre nettsider: økokrim.no.

Hva skal en MF-rapport inneholde?

For at MF-rapporten skal ha god kvalitet og gi nytteverdi, er det viktig at den gir gode beskrivelser og egenverdier av det mistenkelige forholdet. Husk på hva, hvor og når, og se etter at alle relevante personer, organisasjoner, transaksjoner, kontoer og knytninger mellom disse er inkludert i rapporten.

Dokumentasjon som kan vedlegges – vil være avhengig av forholdet som beskrives

- Bilag til transaksjoner tilknyttet mistenkelig forhold
- Eierstruktur/organisasjonskart
- Endring av eierskap/ledelse
- Epostkorrespondanse med klient
- Fakturaer, salgs- og kjøpskontrakter
- Formelle avtaler og protokoller
- Innhentet dokumentasjon fra tredjeparter⁹
- Korrespondanse med tredjeparter¹⁰
- Oppdragsavtale mellom advokat og klient
- Skjema for opplysninger om kundeforhold
- Tinglysningsdokument
- Årsregnskap/regnskap forøvrig

NB! Denne listen er ikke uttømmende, men er kun ment som eksempler. Hva som er relevante vedlegg for den aktuelle MF-rapporten avhenger av de konkrete forhold som rapporteres.

Eksempler på rapport om mistenkelig forhold

Eksempel 1: Forholdet gjelder et oppdrag hvor en advokat ble engasjert for å fungere som en profesjonell rådgiver og tilrettelegger i forbindelse med oppkjøp av et forretningslokale sentralt i Oslo. Advokaten stilte klientkonto til disposisjon i forbindelse med gjennomføring av transaksjonen. En stor andel av kjøpesummen var et privat lån fra en utenlandsk forretningsmann, med bakgrunn fra Iran, men som formentlig drev forretningsvirksomhet med internasjonalt tilsnitt. Låneavtalen var inngått direkte mellom kjøper og långiver, uten advokatens involvering. Ved utbetaling av lånet viste det seg at lånebeløpet ikke kom direkte fra konti tilhørende långiver, men at beløpet var splittet og utbetalt via totalt fem transaksjoner fra fire ulike utenlandske foretak. Kontiene transaksjonene ble overført fra var tilknyttet utenlandske bankforbindelser lokalisert i De forente arabiske emirater, Tyrkia og Storbritannia.

Advokaten ble av klient anmodet om å føre dialog med kundens norske bankforbindelse, som undret seg over disse transaksjonene. Videre ble advokaten bedt om å fremskaffe dokumentasjon som formentlig legitimerer transaksjonsmønsteret og opphavet til utbetalingene. Videre undersøkelser fra FIU forsterket hypotesen om mulig hvitvasking og sanksjonsomgåelse mv.

Eksempel 2: Forholdet gjelder inngåelse av et sakskompleks vedrørende en klients private økonomiske situasjon hvilket fremsto pressende fra klientens side. Klient betalte etter forespørsel NOK 10.000 som sikkerhet for honorar. Beløpet ble overført via en straksbetaling til advokatens private konto. Advokaten overførte deretter beløpet til firmaets klientkonto.

Klient initierte så en diskusjon om utføring av ytterligere innbetalinger til advokatens konto og overførte NOK 50.000 via straksbetaling til advokatens private konto. Advokaten overførte deretter beløpet til firmaets klientkonto. Basert på klientens forklaring rundt hans egen økonomiske situasjon og sterkt behov for juridisk bistand vurderes innbetalingen ok av advokaten. Deretter overførte klienten uoppfordret NOK 70.000 til advokatens driftskonto med beskjed om at dette skulle være betaling for et tilstøtende oppdrag i samme sakskompleks. Midlenes opprinnelse og formålet ved innbetalingen var uvisst for advokaten. Videre analyse utført av FIU avdekket at klienten også utførte lignende transaksjoner med annen advokat.

¹Av hvitvaskingsloven § 4 annet ledd bokstav c. følger det fem alternative tilfeller der advokat/advokatforetak er omfattet av lovens anvendelsesområde ved «bistand». ²og ³Advokatforeningens Bransjestatistikk, regnskapsåret 2023 ⁴Advokatwatch. Dette er de 200 største advokatfirmaene i Norge, 2023 sammenlignet med 2024. Publisert 2024. Lest 22. oktober 2025. ⁵Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, årsrapport 2024. ⁶MF-rapporter innsendt av advokater i perioden 01.01.2022–31.12.2025. ^{7,9}og ¹⁰Tredjeparter i denne sammenheng er andre institusjoner som gir opplysninger om klient, eksempelvis bank, forsikringsselskap, revisor/regnskapsfører og eiendomsmeidler. ⁸Ved forhold som gjelder sanksjonsregelverket må rapportering til DEKSA også vurderes.